

Vladan Matijević

KRZNO KRTICE

– odlomak iz romana –

1. avgust – Saznao sam njeno ime. Uzeo sam njenu ličnu kartu i pročitao sve podatke. Tek posle, iznad njene raskriljene torbice, postao sam svestan svojih postupaka i svog nečasnog položaja. Ali ta spoznaja nije prouzrokovala da se probudim, ni da se zaustavim, već samo da se gnušam samog sebe, ali i to pritivorno. Nastavio sam sa špijuniranjem, istrajavao sam u svom grešnom poslu.

To se događalo u sobi hotela, jednog od onih na lošem glasu. Na trotoaru, ispred njegovog ulaza, bila je drvena tabla na rasklapanje na kojoj je pisalo sobe za dnevni odmor po vrlo niskoj ceni. Iz susedne sobe čulo se škripanje kreveta i ženski glas koji je vrištao u sve žešćem ritmu i sve glasnije. Imao sam utisak da imam stan, nedaleko odatle, ali nju nisam hteo da vodim u njega; bio sam svestan i da imam novca za bolji hotel, ali nisam želeo da ona zna moju finansijsku situaciju. U snu sam, po mnogim pitanjima, bio racionalniji i promišljeniji nego na javi.

Ma koliko da je hotel u kojem smo se nalazili bio neugledan, opet je bilo bolje skloniti se u njega, nego voditi ljubav na ulici u po bela dana. Jedva smo se suzdržali da do toga ne dođe. Sunce je pržilo. Garderoba nam je bila tanka, letnja, tela su nam bila praktično spojena. Grlili smo se i pripijali jedno uz drugo. Na taj način smo se pozdravljali. Interesantno je da se nismo nijednom poljubili, ako se ne računa što sam joj pri susretu blago ljubnuo kosu. Tad smo se nežno zagrlili, a onda smo odjednom počeli da se pripijamo jedno uz drugo, kao da nam život zavisi od tog stiska. To je bio naš treći onirički susret, prvi nameran, dogovoren. Oko nas su prolazili ljudi, ošamućeni toplotom. Bili smo u nekom gradu, kojeg nisam bio u stanju da prepoznam. U centru je bio železnički vagon pretvoren u kafe-bar. Upitao sam je bojažljivo hoćeš li da vodimo ljubav? Ona je ćutala i gledala me svojim predivnim očima košute. Uzeo sam je za ruku i poveo u hotel. Dlan joj je bio vreo, jedva sam ga držao u ruci.

Bio sam tužan što je pristala, što me nije odbila. Navijao sam da se pokaže smerna, dostojna da mi bude žena. Bio sam svestan razlaza se Emom, i ta crnpurasta devojkica mi je bila poslednja nada da imam nekog u životu, da moja majka ne bude u pravu da ću skončati sam, kao pas. Ali ako sam bio tužan što me nije odbila, radovao sam se što ću voditi ljubav sa devojkicom lepote kakvu do tada nisam video ni na filmu ni u časopisu, a kamoli u svojoj blizini.

Dok smo išli ulicom nisam smeo da pogledam u zgrade, osetio bih vrtoglavicu i mučninu pri samoj pomisli na njihovu visinu. Dodatno sam se bojao da pogled usmerim ka nebu, sjaj sunca bi me probudio. Dve barabe su prošle, jedan ju je odmerio i otpevao zeleno, volim te, zeleno. Ona je na sebi imala tanku zelenu bluzicu. U meni je bes proključao, ali, iako sam i ovog puta bio svestan da je sve samo san, nisam se usudio da im se suprotstavim. Nisam smeo ništa da im kažem, strašno sam se bojao da će silovati i nju i

mene. Sve što sam uradio bilo je da se okrenem ka njima i pogledam ih preteći. A ona je blistala, tako zadovoljna. Pokušao sam da ubedim sebe da uzrok njenog ozarenja nije dobacivanje korpulentnih baraba, ali duboko u sebi znao sam da jeste. Da je bestidna, potvrdila je kad smo prolazili dugim hotelskim hodnikom. Ja sam se zbog osećaja stida pravio da ne čujem ženu koja vrišti, ona je pogledom tražila vrata odakle vrisaka dopire. Nju nije bilo sramota, čak mi se činilo da korača u taktu tih vrisaka, da u njihovom ritmu zabacuje bokovima. Tada sam zapazio da ona ima nešto od izgleda kentaura. Donji deo tela joj je bio jači od gornjeg. Butine i guza su joj bile sve u mišićima, slutilo se kroz njenu usku suknju da su tvrdi poput kamena. Krv mi je udarila u lice.

Odmah pri ulasku u sobu, ona je otišla u toalet. Sa sobom nije ponela torbicu. To sam odmah uočio i upitao se da li ju je namerno ostavila. Mislim da devojkice sa sobom svuda nose torbicu, ili bar izvuku neseker. Istog trena sam se bacio na nju, otvorio je i ugledao novčanik. U njemu sam našao njena lična dokumenta. Svi moji pokreti bili su munjeviti i precizni, kao da su bili planirani, promišljeni. Pomislio sam da neko drugi rukovodi njima, onda sam tu misao odbacio. Poželeo sam da saznam devojkino ime, pošto sam se tada setio da još uvek ne znam kako se ona zove. Ali nisam bio siguran da me je ta želja pokrenula, da mi je to saznanje bilo prvobitna namera. Pre će biti da sam se nadao da ću u njenoj torbici otkriti tajnu koja je neprestano lebdela iznad nje, a koja se, mislim, ticala mene.

Zvala se Julijana Ranković. Začudio sam se kad sam pročitao njeno ime. Upitao sam se kako je moguće da se ne zove Vukosava. Sve je govorilo da se tako morala zvati. Izgled, pokreti, hod, njena odlučnost. Ime Julijana nije joj odgovaralo. Julijane su plave i buckaste, pomalo lenje i usporene. Ova devojkica je bila energična, sitna i crna. U sebi je imala nešto divlje, životinjsko, što je demonstrirala najpre svojim pokretima. Pogledao sam u fotografiju. Njene divne oči su uspešno demantovale moju tvrdnju da ona poseduje nešto animalno. Jedva sam od njih odvojio pogled. Morao sam da požurim, ona je u kupatilu povukla vodu.

Mesto rođenja bilo je Beograd, kao i meni. Ali ona je i dalje živela u njemu, svoj rodni grad nije napustila u detinjstvu. Stanovala je na istoj adresi, rubrika za upisivanje promene mesta stanovanja bila je prazna. Rođena je jedanaestog marta hiljadu devet stotina šezdeset druge godine. Na tren mi je palo na pamet da su joj dokumenta lažna, a onda me je preplavilo zadovoljstvo što se nigde ne pominje treći novembar. Ni kasnije nisam uspeo da razumem zašto mi je to toliko važno, ali sam slutio da bi pominjanje tog datuma u njenim dokumentima za nas bilo nepremostiva prepreka. Količina zadovoljstva koju sam tada osetio otkrila mi je koliko jako želim da ona postane žena mog života. Godina njenog rođenja tad me nije začudila, tek kasnije, pošto sam budan dugo razmišljao o njoj, uvideo sam koliko je ona apsurdna. Po njoj, lepa devojkica je bila trinaest godina starija od mene, a izgledala je mnogo mlađa. U nekim trenucima je izgledala kao moje dete, ispod granice punoletnosti.

Ona žena je i dalje vrištala, postao sam svestan da me to drži jako uzbuđenog. Čuo sam zvuk tuša, Julijana se počela tuširati. Da li mi je to namerno ostavljala vreme da joj detaljno pretresem torbu? Na brzinu sam pregledao njenu sadržinu, u njoj nije bilo ničeg što bi me moglo zabrinuti. Četka za kosu, ruž za usne, papirne maramice. Kroz glavu mi je minula preživljena patnja što sam usled nemaštine u školu nosio krpene maramice, druga deca su se

razbacivala papirnim za jednokratnu upotrebu. Nismo imali novca, majka mi je bila samohrani roditelj, moj otac se zamonašio u Tvrdošu. Svega toga sam bio svestan i u snu. Na dnu torbe sam spazio kutiju šibica. Odustao sam od daljeg rovarjenja, i sve vratio kako je bilo. Onda sam se prepodobio i čekao njen izlazak iz kupatila. Ali, nisam mogao da se opustim. Počeo sam da zameram sebi što sam preturao po tuđoj torbi, odmah potom i da glumim kako nisam bio svestan šta činim. To je ličilo na mene. Moj duhovnik, otac Milosav, uvek je tvrdio da se ponašam kao da je Bog ljudsko biće i da je moguće prevariti Ga.

U sobi je bilo pakleno toplo, skinuo sam košulju i gore ostao nag. Zapazio sam da mi koža leve strane tela nije u ožiljcima. Bila je bela i glatka, bez malja. Dlanom sam prešao po njoj. Osećao sam dodir, koža nije bila veštačka, bila je moja. Izuo sam cipele i skinuo pantalone. Gledao sam svoje vitko telo i uživao u njemu. Bilo bi dobro da poradim na sebi, pa da mi slično bude i na javi. Ona žena je ispustila dug, jak vrisak i učitala. Razmišljao sam o svemu. Zašto smo se devojka i ja ponašali kao gluvonemi par, zašto je prosto nisam upitao kako se zove, zašto sam joj krijući uzeo ličnu kartu? A da li bih joj poverovao da ima tako poetično ime?

Mislim da sam tada, u snu, rešio da vodim dnevnik snova. Ali samo onih u kojima se pojavljuje ona. Znao sam da ću se uskoro probuditi, ali i to da će se ona pojaviti ponovo. Hteo sam da što studioznije sagledam situaciju i možda shvatim šta se to događa sa mnom. Da odgonetnem zašto sanjam istu devojku, zašto osećam tako veliki nemir. Da odgonetnem da li je moj nemir posledica opsesije, ljubavi, paranoje. Iako sam prvenstveno iz tih razloga želeo da vodim dnevnik, želeo sam i da ostavim neki trag iza sebe. Jasno mi je bilo da zapisi u njemu neće biti poređani hronološki, pošto sam rešio da prvo zapišem san koji se upravo odvijao, pa da naknadno zapišem i ona dva prethodna. Nikako nisam smeo da prenebregnem onaj od dvadeset prvog juna, kad sam je prvi put sanjao. I u snu sam znao datume. Znao sam da je u pitanju ponedeljak dvadeset prvi jer sam tog dana dobio stipendiju. I za stipendiju sam znao, kao što sam znao i naslov rada kojim sam je zavredeo. Nisam razumeo kako je to moguće. Lepu devojku sam sanjao i osamnaestog jula, i tog datuma sam se sećao, mada mi se te nedelje ništa značajno nije dogodilo, nikakav uspeh nisam postigao.

I na javi i u snu bio sam svestan da moji snovi nisu normalni, da su čudni, u najmanju ruku. To je bio razlog više da ih zapisujem. Zapazio sam da je zajednička crta sva ta tri sna da mi doživljaji u njima manje-više prijaju, ali da neprestano osećam prisustvo nečeg strašnog, nečeg lošeg. I dok sam sanjao kako u hotelskoj sobi čekam da ona izađe iz kupatila ko od majke rođena, u duši mi se steškilo bez nekog vidljivog razloga, isto kao i u prethodna dva sna. Nikad ranije nisam imao takav osećaj. Osećaj je ključna reč. Naizgled, sve je bilo lepo, relativno normalno i lako razumljivo, ali strašan nemir je vladao mnome. Neprestano. Zajedničko za te moje snove je osećaj, ili katkad samo nagoveštaj slutnje, da prelepa crnpuhasta devojka zna neku tajnu koja je od sudbinske važnosti za moj život.

Ali, bez dileme, najviše me je zaprepašćivalo to što sam u snovima bio svestan svog stvarnog života, i što sam po buđenju znao i pamtio svaku odsanjanu sitnicu. To se odnosilo samo na snove u kojima se pojavljivala ona. Ranije sam smatrao da tonjenje u san podrazumeva napuštanje jave, da je obasjavanje likova iz tog drugog sveta srazmerno zatamnjenju likova iz prvog. Ovi čudni snovi koje sam doživljavao, pokazali su mi da sam

bio u zabludi što se tiče odvojenosti prvog i drugog sveta. Da prvim nazovem svet budnog stanja, a drugi svet snova, mada sam sve manje bio siguran u ispravnost tog vrednosnog redosleda.

Ona se i dalje tuširala. Stajao sam na sredini sobe. Erekcija mi je i dalje bila jaka. Čebad i čaršafi na krevetu bili su crne boje. I tepih je bio crn. Razmišljao sam o normalnosti kupovine, a i proizvodnji tepiha takve boje. Ispred mene je bio prozor, roletna je bila skroz podignuta. Bojao sam se da pogledam napolje. Imao sam utisak da je naša soba mnogo visoko, iako nas dvoje nismo išli liftom, čak ni stepenicama. Plašio sam se da bih kroz prozor mogao videti panoramu kakvu ne želim da vidim, koja bi me podsetila na nešto čega ne želim da se setim. Nisam hteo da razmišljam o razlozima tog straha, ni tada, ni po buđenju.

Onda su se otvorila vrata kupatila, i iz oblaka pare ka meni je koračala Julijana. Ali ona nije bila gola, kako sam očekivao. Nosila je lepu crnu haljinu bez rukava, dugu do kolena. Od rebrastog materijala, nalik somotu. Izrez i rukavi, bili su opšiveni paspualom od crne kože. Njena ogrlica od tamnozelenih keramičkih perli bila je i neobična i skupocena. Kosa joj je bila savijena u punđu. Izgledala je aristokratski. Nedodirljiva, nepristupačna. Bila je nekako drugačija, iz nje je nestalo one divlje lepote, zamenila je prefinjenost. Njene divne kestenjaste oči sjale su istim ljupkim sjajem, ovog puta su bile u skladu sa njenim celokupnim izgledom. Da sam bio vladar sveta, celog bih ga poklonio njoj, i bio bih uveren u ispravnost svog postupka. U najmanju ruku naredio bih da se kuju novčići sa njenim likom. Julijanin savršeni profil je to zasluživao više nego profil ijedne carice u istoriji čovečanstva. Osetio sam ogromnu želju da ona tu haljinu obuče na dan našeg venčanja. Suze su mi krenule na oči. Voleo sam je silno, ali me ujedno mučio i osećaj krivice što je ne volim koliko ona zaslužuje, što tako nešto nikad neću biti u stanju. I patio sam jer će ona jednom to uvideti i ostaviti me, a u isto vreme bio sam srećan što ću moći da kažem da smo jednom bili zajedno, bar na kratko. Poželeo sam da me sa njom vidi čitav svet. Rešio sam da je odvedem na porodični ručak, da se pohvalim pred majkom. I dalje sam gledao u njene oči. Shvatao sam da mi one saopštavaju ono što sam tražio u njenoj torbi, ono što je po mene sudbonosno. Oborio sam pogled.

Postao sam svestan nedoličnosti svog izgleda, i ogrnuo sam se čebetom, crnim kao krzno krtice. U sobi je postajalo sve toplije. Ona je izgledala sveže, očigledno joj vrućina nije nimalo smetala. Meni se činilo da ću se ugušiti, da ću umreti bez vazduha. Na trenutak sam pomislio da sam zaspao sa upaljenom cigaretom i da mi je krevet u plamenu. Više puta mi se dogodilo da zadobijem opekotine prstiju jer sam zaspao pušeći. Otvorio sam oči. I tako, ni u tom snu nisam saznao ništa novo. Uzdahnuo sam, jako umoran. Osećao sam slabost u celom telu, temperatura mi je bila povišena. Srećom, bar mi krevet nije bio u plamenu. Rukom sam prešao po koži tela i namrgodio se na svoju sudbinu. Posle sam razmišljao o tome kako i nije mnogo čudno kupiti crni tepih, on se lako može ukomponovati, kudikamo je čudnije kupiti crnu posteljinu. Onda sam pomislio da je dobro što sam je odveo u jeftin hotel, pošto mi ček iz Amerike još nije bio stigao. Za razliku od mog tela, misli su mi bile vrlo žive, letele su sa jedne teme na drugu. Trudio sam se da ih prizemljim i malo usporim, da ih uozbiljim. Paleći cigaretu, čvrsto sam odlučio da u sledećem snu otkrijem šta to želi da mi saopšti lepa crnpuhasta devojka.